

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egy évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesedre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Előfizetel csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:
Öt hasábos petit sor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyílttér garmond sora 30 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések
jutányosan megállapítottak.

A lap szellemi részére a a nyílttérre vonatkozó minden
közlemények a szerkesztőhöz küldendők.
Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések
a kiadóhoz intézendők.

Alispáni jelentés

(a febr. 15-én tartott közg. biz. ülésen.)

Az Ipoly szabályozása tárgyában a múlt évi 145 számú közgyűlési határozat folytán tett felterjesztést, melyben a szabályozási terv és költségvetés elkészítése tekintetéből a cultur mérnökség kiküldetése kérelmezett, a földmívelési, ipar és kereskedelemügyi miniszterium f. évi 3836. számú leiratával örvondotes tudomásul vővén, a cultur mérnökséget a Hontmegye érdekeltiségeivel egyöntetű eljárás követésére utasította, megjegyezvén, hogy miután a felvételek a Dunától veszik kezdetüket, a cultur mérnökség működését a megyében csak akkor fogja megkezdeni, midőn azt Hontmegyében már befejezte.

A megye székháza nagy termének éstétőlzetének helyreállítása folytán felmerült költségekből fedezetlenül maradt 4137 frt 6 krnak megtérítése tárgyában a múlt évi 149. számú közgyűlési határozatot, mely szerint ezen összeg a megyebeli községekre, az azok kiadásai után két éven át kivetendő 1 és fél százalékból fog beszereztetni, a nmlgü belügyminiszterium folyó évi 5994 számú leiratával jóváhagyólag tudomásul vette, minek folytán a további eljárás iránt a kellő intézkedés megtétetett.

A nmlgü belügyminiszterium múlt évi 1286, 16,252, 35,880 és 52,462 számú leiratával, a megye szolgabírái, főleg azonban csendbiztosai és Losonc rend. tan. város rendőri kapitánya által, az 1881. év 3 és 4, úgy az 1882. évi 1. és 2. negyedében a m. kir. államtáviradóknaál hitelre feladott mint nem állami érdekű sürgönyökért megtérítendő összesen 68 frt 36 krnak az illető érdekelt felektől leendő beszédetést rendelte el, minthogy azonban ezen távsürgönyök majdnem kivétel nélkül valamely bűn elkövetője ellen intézett rendőri nyomozásból erednek, s azok díjainak az illetőktől leendő beszédése a lehetetlenséggel ha-

táros, minek folytán azok megtérítése vége sorban az illető tisztviselőre nehezedik azon kérelemmel járulok a tekintetes közszolgálati bizottsághoz, méltósasság a nmlgü belügyminiszteriumnál kieszközölni, miszerint a büntügyi nyomozásból eredő rendőri távsürgönyök, tekintve, hogy személy és vagyonbiztonság a legfőbb állami érdek, a tekintve, hogy a tisztviselőknak ily módoni megtéríttetése azok tevékenységére is szabhasztólag hatna, mint legfőbb állami érdekek ezantól is díjtalanoknak tekintessenek, annyival inkább, miután tudomásom és emlékezetem szerint ez az első eset, midőn ily rendőri nyomozásból eredő távsürgönyök díjainak megtérítése követeltetik.

A személy és vagyonbiztonság a lefolyt hóban is kielégítőnek mondható.

Kelt B. Gyarmaton 1883. évi február 14.én.

Madách Károly,
alispán.

A „Madách” emlékügyben.

Tisztelt Szerkesztő úr! Méltóságos Huszár Károly úr az ide mellékelt nyilatkozatot küldvén hoztam, mint a Madách emlékügy bizottság egyik tagjához, eme bizottsággal leendő közlés végett, miután beleegyezését bírom, hogy ezen különben is közérdekű és nagyon megfontolásra méltó tartalmú nyilatkozatot nyilvános lapok útján is közre tessesem, van szorocsem annak leírásában leendő felvétele végett tisztelt szerkesztő urat ezennel felkérni — B.-Gyarmat, 1883 február 18. Pajor István.

Midőn néhai Madách Imre emlékének kegyeletes megörökítési eszméje pár évvel ezelőtt először megpendült, többek előtt nyilvánítottam azon elhatározásomat, hogy annak létesítéséhez részemről szívesen 100 forintokkal hozzájárulni hajlandó vagyok, de csak az esetben, ha az emléket nem szobor felállítására

nyer megállapodást, mert egy méltó szobor felállítására, tekintettel sujtott viszonyainkra és sok oldalú igénybevételünk mellett, egy megye bármily buzgó áldozat készsége elégtelen, de azonkívül a szobor, az idő viszontagságai, sőt rossz akarat, negédeség által is megsemmisíthető, de főleg nem nyújt semmi anyagi vagy szellemi hasznot, mi az élőket kegyeletes emlékre, a hiányzó jótékony hatásánál bátrára is buzdíthatná; ezekenél fogva én sokkal czélszerűbbnek látom az emlék megörökítésének azon módját, mely el, a bár mily nemes és üdvös arányban hasznosan működik, ilyen lehet például erkölcsi vagy tanulmányi jutalmazás, megyei koroda, irodalom, vagy bár mily irányú nemzeti cél, a Madách emlékekkel úgy hozva kapcsolatba, hogy a nevét viselendő bármi című intézkedéseit élvezendők kinevezés, a Madách család legidősebb tagjának lenne fenntartva. Ez azon kívül hogy megyei adakozásokból létesíthető, sőt mutatkozó folytatólagos adakozások által gyarapítható is; még a jótékonyaság használatát élvezők áldása mellett, új lendületet adand és árasztand a megörökíteni óhajtott Madách kegyeletes emlékének.

Midőn a kérdéses emlékre vonatkozó szerződés átgondolt nézetelme a tisztelt bizottmány igen becses figyelmébe ajánlom, különös tisztelettel vagyok Budapestn, 1883. évi február hó 8-án.

Huszár Károly, s. k.

Kis-Terenno február hava.

Tekintetes Szerkesztő ur! *)

Meg fogja engedni, hogy igénytelen soraim becses lapjában kevés tért foglaljanak, melyekben egy a községünkben történt, de megyénkire is kiható eseményt akarok eszeteini.

*) A múlt számból térlány miatt kimaradt. Szerk.

TÁRGYA.

Dalok.

Vilmától.

Oly szép volt minden . . .

Oly szép volt minden, oly mosolygó,
Oly varázslatos pillanat.
Ott fent laktam a csillagok közt,
Ott lebegtettem szárnyamat.

Szerelmet vallék egy agyaluak,
Oly lángolóan, epedőn,
De megnem értett, — s én átrepültem
A földön, égen, levegőn.

Majd az öröm tengerén jártam;
Kis sajkám szelte habjait.
És a Hérnek dalát hallám,
Mely kélgyönyörbe mámorít.

Egy percz múlva a boldogságnak
Révében két ki csolsakom;
De ekkor megérinté lelkem
Egy földi szellő-farslom.

S felébredék. Oly szép volt minden,
Ugy mosolygott még rám az ég;
Ugy örültem még is, hogy nem ott fenn,
De itt lenn a földön valék.

Mert bár a föld nem olyan fényes,
A mint a mennyet képelem;
De itt van az, mi boldogíthat;
A mindent pótló szerelem.

Hunyák Pál.

Irta: Mikszáth Kálmán. *)

Ha jól emlékszem Szlatkovics a tótok legjobb poétája énekelte egyszer igen szépen a pipáról:

„Kicsi vagy, alig érez egy garast vagy kettőt
Mégis a király is rád veti szemét.”

Bizony ma is jobb volna a dohány monopolium ellen dalolgatni, mint hogy felzavarják lelketlen izgatók a becsületes tót nép kedélyét a sokkal rosszabb hirbe keverik mint a minő.

Még csak néhány évtized a voltunk érezt ez az egész nép. Sem mi nem emlegettük a fehér lovat és a veres kantárt, sem ők nem hozakodtak elő vele; megfertünk egymással, pedig ugyancsak összebujtunk keskeny helyen: a túrolem övényén.

Nekik is az fájt a mi nekünk, poétáink és az övék is közös keserűségről daloltak, közös ideált dicsoítottak. Az idegen járom lerázása volt a nagy törekvés, mely a szivekben élt a mely a regényes erdők, hegyek között csengett szomordán. Szellő is azt sohajtotta, méla furolyasipban is ez a vágy sirt.

. . . S most, hogy le van rázva az idegen járom, — az országháborító proletárak még mindig ezeket a régi nótákat dúdolják a tót nép fülébe: rázza le már egyszer az idegen járom!

Csak hogy most már ez az idegen járom nem az osztráké, hanem a mienk — a magyaroké.

Van egy hangzatos „tót himnusz”, viharos, háborító. Elmondja meddig terjed az a hatalmas ország, mely az ő hazájuk. Bizony elér az a híres Tátrától a balti tengerig. Ural és a Kaukasz a nemzeti hegyek. A Garam locogó hóbjai a kékvizű Volgának felelgetnek. Az aztán bezzeg a diskurzus!

*) A szerzőtől átengedve.

Szerk.

A hymnusznak tetzetős dallama van, belopja magát a fülekbe s onnan talán később a szivekbe is. De ez még nem minden, peniszünk se volna, ha csak ez a hymnusz lenne.

Mert megtanulják ugyan, mint ahogy megtanulnak minden kellemes nótát azok a szűles szép legények a délceleg szelid szemű leányok, kiknek az spáik még velünk csinálták negyvennyolczban a tábori tempót:

„Szono szlama, Szono szlama.”

(T. i. „széna-szalma” a szerint, a mint vagy a szónás lábat vagy a szalmásat kellett mozditani masirozás közben.)

Hát mondani megtanulják, de az magában véve nem volna valami nagy baj, az arzenikum sem ol kis mértékben beadva, hanem az már aztán öreg hiba, hogy a nótáknak magyarázó is vannak, még pedig veszedelmesek.

Ez az agitátor had pedig minden inkább, de nem lusta. Beírják a falvakat, érintkeznek a néppel, izgatnak, lármáznak, lelkesítenek, vérmes reményeket, beteges ábrándokat ültetnek a tótok szivebe, a minél pedig porhanyabb földet, melancholikus nagy fantáziájú hegyi nép lévén, színto lehetetlen találni.

Az agitátoroknak nagy segítségére vannak a papok és a neptanítók. Van ezek közt sok fanatikus bolond, a kiknek nem használ sem rendszabály, sem felvilágosítás, de még ez az én írka úrkám sem: ezeknek a vízkúra kell csak, de a túlnyomó rész gazemberekből áll, kik azért hirdetik a panaszív eszméket, mert vagy a befolyásukat neveli, vagy ez a kenyérkeresetük: hát ezeket bizony jó volna az állam konyterő fogni. Szegények vagyunk, de ez még kifutja számukra.

Hanem hát még az agitátoroknál is veszedelmesebb predikátor a — rubel.

Folyó hó 4-én, mint hiszem tudja tekintetes szerkesztő ur is, lettek egybehíva gróf Károlyi Gyula ur ő méltósága mint a létesítő bizottság elnöke által, szeretett főispánunk ódon kastélyába azon érdekeltek, kik a kis terennek karcsai vaspálya létrejöttét a azon vidéknek, melyet ez esetleg átszelend, — jó voltát óhajtlak. —

A fentnevezett papon és helyen a a kitett időben az érdekelte birtokos urak és községek előjárói általában az ügy fontosságától, pontosan meg is jelentek. Ahíken kívül még Gulácsy ur az országos bank igazgatója, Hoffmann Jakab nagybirtokos ur, Léderer Sándor lovag ur ő nagysága, a az éjszakamagyarországi egyesített közszabvány és iparvállalat részvénytársulat vezérigazgatója, valamint dr. Plüschich Frigyes, mint az imént nevezett részvénytársulat jogtanácsosa is Budapestről résztvettek.

Összegyűléskor az érdekeltek, őszinte részvételt hallották, hogy gróf Károlyi Gyula ur ő méltósága mint a létesítő bizottság elnöke, nemkülönben nagyságos Pulszky Ágost kedvelt képviselőnk gyengékedésük miatt, a gyűlésben részt nem vehettek.

A jelen voltak tehát, hogy tanácskozásiakat helyesen folytatnák, az ez időszaki elnökül tisztelve szeretett főispánunk gróf Gyürky Ábrahám ur ő méltóságát harsogó éljenek közt választották meg, mint olyant, kit az elnöki szék legméltóbban megilletett.

Szeretett főispánunk engedve a benne helyezett közbizalomnak, elfoglalta az elnöki széket, kezdetlen szavakkal ecselelt azon hasznokat, mely a hivatkozott a esetleg létesítendő vaspályából ama vidékre, melyet a vaspálya átszelend, háramlani fognak, de nem bagya érintetlenül ama veszteségeket sem, melyek a kedvező alkalom fel nem használásával Nógrád megye keleti részére, a a dúsan termő hevesi „Tarna” völgyre háramlanak, úgy azon égető szükségget sem, mely az említett vidék közbirtokosait ezen vasútvonal mielőbbi kiépítésére indítja. Mit az érdekeltek belátván, hozzájárulásukat kijelentvén, a ezen újjavukra szolgáló vasútvonal kiépítésére anyagi áldozatokat is ajánlottak, abbéli hó óhajuknak adván kifejezték, hogy ezen szép terv, mielőbb keresztülvitessék.

Ezután a gróf ur ő méltósága megköszönvén a megjelentek részvételt, a gyűlést feloszlatta, a egyszerűen a résztvevőket — mint házi ur — egy kedélyes magyar ebédre vendégeül hívta meg, amely alatt dr. Plüschich Frigyes jogtanácsos ur emelt poharat éltevé a házi urat nem csak mint főispánt, hanem mint a nép javát a az iparfejlődését valóban szívén viselő a azt áldozatokkal is előmozdító magyar magnást.

Az ebéd végzetével a gyűlés tagjai szép reményekkel telve távoztak.

Adja az ég, hogy mielőbb siker koronázza fára dozásait.

Borbás György,
körijegyző.

Gazdászati.

A tiszta buzáról.

A székelyvidéki gazdasági egyesület 1883 február hó 4-én tartott felolvasó ülésén előadta Krivácsy Antal egyetemi alelnök.

A tiszta buza (*Triticum vulgare*) szükségletünk legértékesebb terménye, az emberi táplálék egyik fő-kelléke; a növény minden része az állattenyésztésnél hasznosítható, eredete egész az őskorra visszavezethető, a miután az ismert világrészek majdnem minden részében hasznos, általánosan ismert termény, kivéve az egyenlítő és éjszakaarki vidékeket, valamint a túl magas fekvésű fennsíkokat és az igen alacsony mélyedések vagyis sovány földterületeken nem tenyészik.

A buza általánosságban két külön osztályba sorozandó, a mennyiben van őszi és tavaszi buza; az utóbbi forgóbuzának is hasznosítatik, vagyis felváltva őszi és tavasszal vethető. —

Az őszi búzánál fajra nézve lényegesen két különböző alakban mutatkozik, ugyan is: a szálkás, és kopasz vagy tarbuza; a szálkás faj sajátága az, hogy sokkal aczélosabb a így kedveltebb, a tarbuza nem oly kedvelt piecez ezi, a mennyiben azonban a megdülésnek nincs annyira kitéve, valamint a poly vája takarmányként jobban értékesíthető, ezen tulajdonságainál fogva tájankint előnyösen termelik. Ezenkívül színe nézve a piros és sárga színben változik, a ugyanezen szín különbözőzet, valamint a siker mennyiség állítja elő a nagymennyiségű fajokat, nemcsak a világrészek vagy tartományok terménye között, hanem egyes országok buza faj különbözőzete is igen eltérő, ezt eléggé igazolja hazai terményünk, a mennyiben lényegesen megkülönböztetik a tiszavideki, fehérmezei, pestvidéki és fele magyarországi buza minőséget.

Legjobban díszlik a mérsékelt éghajlati viszonyok között a televényes homag (Lehm Boden) földben, az ily talajban a tengeri után is jó sikerrel termelhető, a közép vagyis agyagos vagy homokos homag földterületeken ugyarrendszert mellett szintén díszlik, a kötöttebb talajviszonylatokban legjobb előveteményes a lóher, kellő javítás mellett dohány, repce és búkköny után is jó eredménnyel termelhető, a homokos laza sajátágú talajt egyáltalán nem kedveli.

Vetés ideje az éghajlati viszonyokhoz mérten szeptember 1-jétől a fagyok beálltáig, ugyanis a hidegebb tájakon szeptember és október, az alföldön pedig október utoljára és november. Következik a vetőmag, a mi éghajlati viszonyaink valamint a talaj is megkívánja a vetőmag változtatását, azt egyáltalán tapasztalásból tudjuk, hogy ugyanazon mag folytonos tenyésztése után a mi viszonyaink között színéből és súlyából veszít, egészen másként áll ez ott, hol a talaj és éghajlati viszonyoknál fogva a buzatenyésztésnek élet feltételei mind feltalálhatók, hol ugyanazon

mag folytonos termelése sem színéből sem súlyából nem veszít. Miután mi a vetőmagot szükségképpen változtatjuk, ovatosan kell megválasztani nemcsak a magot de a helyet is, hol termelt, amennyiben a nedvesebb égalj és talaj növesztik ugyan a magot, de siker tartalmát apasztják, sokkal lisztesebb de kevésbbé aczélos, ellenkezőleg a szárazabb égalj és melegebb talaj apróbb buza szemeket ad de sokkal aczélosabb és sikerdúsabb a e szorint mindon körül-mény között a szárazabb vidék termését kell a nedvesebb talajba vetőmagul felhasználni, azon megjegyzéssel, hogy a vetőmag megválasztásánál különös figyelmet fordítson a termelő, a mag egyöntetűségére, a mit a buza nemesítés által lehet nagy tökélyre vinni; ezen a tőren egy fáradhatlan szorgalmu gazdátársunk Mokry Samu volt hazánkban az úttörő, ki a buza egyöntetűségét oly tökélyre vitte, hogy országos elismerésben részesült; nagy borderóval bir a buza egyöntetűségénél, hogy a kalászok egy színűek legyenek, amennyiben a papsugaraknak a különböző színű kalászokra eltérő befolyása van, a a természet törvénye szerint elvitáztatlan, egy igen egyszerű próbát által bebizonyítható, ugyanis egy ugyanazon buzaföldről, mely különböző színű kalászu, érke idején morzsoljunk ki egy fehér, egy barna, egy piros és egy kopasz kalászt, hasonlítsunk össze a buzaszemeket, látni fogjuk, hogy míg a világosabb kalászok magja még zsengés, a sötétebb színű kalászoké már előrett, a így a kevert színű kalászu buza egyöntetű magot nem hozhat.

Hogy azonban a megválasztott vetőmag jó eredményt hozzon, válasszuk meg a vetési rendet is, mert bizony a kitűnő mag is silány eredményt ad, ha kizsárolt földbe vetjük. A helyi viszonyokból morított tapasztalatok szerint, a mi vidékünkön ugyarrendszert mellett lehet jó eredményvel termelni a tisztabuzát, erősen javított ugárbán előveteményül a takarmánybúkköny búcs utrányára, a repce már nem igen kedvelt előveteménye, de a hercfajok után jól díszlik, azon megjegyzéssel, hogy a föld kellőleg megmunkáltassék, a hol a helyi viszonyok megengedik, feltétlenül ajánlom a kereszt szántást, valamint a föld porbanyítására a szükséghez képest ne kímélje a gazda a boronát és hengert.

Most már ha földünket helyesen gondosan és idején megmunkáltuk, jó reménységgel neki láthatunk a vetésnek, mit is kézzel vagy géppel szoktunk végezni, a kézi vetésnél majdnem kétszeres vetőmag szükséges, mert a vető nem képes a magot oly tökéletesen megosztani a földfelületén mint a vetőgép, valamint a borona sem képes úgy betakarni mint azt a gép eszközli. A gépvetés előnyei I. a vetőmag 40—60 százalék megtakarítása, II. a magot egyenletezően megosztja a bizonyos mélységre hullajtja, a növénytenyésztés ez által sokkal erőteljesebbé fejlődik, a megdülésnek nincs annyira kitéve, sőt az egyenletes magérésre is nagy befolyás van, miután épen a gépvetésről beszélgetünk, igen ajánlom a hol csak le-

Mert a kit sem a hymnus el nem tártorít természetes gondolkodásától, sem az agitátorok, annak akkor megmutatják a muzika rubelt.

De már az úgy tud beszélői, hogy lehetetlen el nem binni minden szavát. Az orosz rubel csongóbb a nemzeti dalnál, a csalogató mézes szónál, az orosz rubel nagy szónok, a ki soha sem sül fel és a kit a süketek is meghallanak.

De már egy kiső bosszadalmas is vagyok, tekintetbe véve, hogy tulajdonképen novellát írok erről a tárgyról és nem száraz értekezést.

Novellában pedig azt várná tőlem minden jó ízlésű olvasó, hogy ne kapkodjam el a vezércsikk író elől az ő pompás mondásait, hanem beszéljem el a magam történetét amit kigondoltam, úgy ahogy tudom, aztán menjek isten birtával a bagyjam csendesén elaludni.

Jól van hát, isten neki, elmondom az én Hunyák Pálom történetét, vagyis tulajdonképen az én történetemet Hunyák Pállal. Mert az nem mindegy.

Hunyák Pál, mint előre látható, tót ember és parasztagasda egy felvidéki faluban.

Hogy honnan ismerem én Hunyák Pált, a ki eddig még se nem volt követjelölt, se nem írt semmit?

Hát én Hunyák Pált onnan ismerem, hogy mikor a nagybátyámmal voltam kétszer életemben (hat év előtt a most a mult héten) mindig a szomszédja, a szóban forgó Hunyák Pál vitt el szekéren a vasutig.

Nem gondoltam akkor a n'közben sem gondoltam rá, hogy én valaha rekrutogot fogok írni Hunyák Pálról, sem arra hogy novellát, (nem úgy nézett ki szegény pára az ócska bárányszőr cipkájában és a foltoz halinában), mégis visszaemlékszem mind a beteszer, hogy miről beszélgettünk. Van azzal úgy az ember!

Különbön intelligens ember — persze tótnek, és nagy méltóságos gazda.

Első ízben arról kérdezősködtem tőle: kinek szokta eladni a mézet illetőleg a sejtiket, mire ő válaszolt:

— A tótoknak uram! A tótok ősszel eljönnek a falunkba a megveszik jó pénzben.

— Hiszen kendtek is tótok — mondtam nevetve — hát mért beszél olyan lenézőleg a tótokról?

— Hát 'iszen mi is úgy beszélünk — viszonzá némiúg sértődve — de mégis más az . . . még se vagyunk mi tótok.

Megvallom valami olyan megnyugtató édes érzés csiklandozta meg a szívemet. Mintha valaki egy darabka csukrot harapna szét a vadalmában, a mikor bele vágja a fogát.

Most hat év után ismét összehozott a sors Hunyákkal. Ezek a tótok soha sem öregsznek, épen olyan, mint azelőtt volt, csak a halina kopottabb, meg a sapka.

— No meg a fiam is megnőt azóta — mondtá Hunyák szabódva. Mert neki sohogy se tetézett, hogy én nem találtam most másformának. (Nem jutott eszembe, hogy bíró lett.)

— Nos, remélem, magyar szóra adja a gyereket, szóltam, mivelhogy a fiára került a beszéd.

— Minek az neki? — felelte fanyarul. Csak az anyai nyelv édes, a többi mind keserű.

— Ej, ej, Hunyák! Hiszen nem így beszélt valamikor!

— Mert bolond voltam. Mit tud az ilyen paraszt ember a világról? Minket úgy tartanak a magyarok, mint a kutyát.

— No lám Hunyák! . . .

— A vér csak vér uram: soha sem válik vízzé. A kik egyforma vér vagyunk, egyformán érzünk. Egy vályog csak egy vályog, de sok vályog sok ház.

— Hol tanulta ezeket a bolond dolgokat?

Hunyák Pál sóhajtott.

— Az ilyen szegény paraszt szivben is lehet szabadság és honszeretet.

— Már hogy ne lehetne . . . nagyon lehet.

— Valaha mienk volt ez az ország egészen: most ide szorítottak a kövek közé. A jó földet, az alvidéket a magyarok lakják és még adót se fizetnek: mi a rossz föld után is fizetjük.

— Ejnye, ejnye Hunyák! Hiszen az adó a királyé a az egyformán vetteti ki minden alattvalóra. Hunyák a fejét csóvalta kétkedőleg.

— Nem lát a mi adónkból a király egy rossz garast sem. A magyar urak elkártyázzák. Aztán gondolja meg az ur, hogy a tót négyszer annyi erővel, fáradtsággal dolgozza be a földjét, mint az alföldi ember a mégis négyszer több terem annak.

— Ebből az következik persze — vágtam közbe nevetve — hogy az isten is a magyarokkal tart.

— Ugy van! Az is! — ezölt keserűen — mert ha nem volnk tartana, már régen ugy lenne minden magától, mint a hogy lesz muszáj ből.

— Kitől hallotta ezt?

— I ajóttunk mindnyájan — szólt Hunyák sötéten. Elhallgatott. Én sokkal jobban. Elgondolkodtam ezeken a dolgokon, míg a Hunyák kocsijának kerekai egyre kuruttyoltak a vérrel szerzett föld kátyuiban.

Te azonban ne gondolkozz el nyájas olvasó a Hunyák Pál beszédén . . . legyen az te nőked csak novella, mert ha nem annak keresztelném, hát el se olvasnád.

Megcsaltalak, mert jobban szeretted, ha megcsaltalak. Novellám igazi címét is csak ide hátul írom ki, hogy: Utazás Oroszország föld.

Utazás — még pedig gyorsabb lovakon, mint a Hunyák Pál két sárgája.

hatságes, hogy a sorok dél-északi hosszirányba legyenek, hogy a napsugarai a sorokon végig egyenlően áthatassanak.

(Folytatása következik.)

H i r e k.

Hymen. Noumann Armio hévészgyörki (Aszód) kereskedő a napokban jegyezte el Vadkerten Fischer Holén kisasszonyt, Fischer József földbirtokos kedves és szeretetreméltó leányát.

A főispáni ebédén f. hó 15-én 30-an vettek részt, ott volt a közhadsereg részéről Trautsch ezredes és a honvédség részéről György Pál százados. A főispánért Harmos és Pajor István ültettek poharat, ez utóbbi arra reflectált, hogy a főispán nemcsak a közügyeknek, de a szépművészetnek is fíradhatlan támogatója. Mert az ő védnöksége alatt Budapesten meggyék lelkes ifjúsága oly estélyt rendezett, mely meggyék koszorús írója Madach Imre emlékére igen szép jövedelmet eredményezett. Ezután lovag Imádi Károly úr a közhadsereg ezredesét Trautsch urat, Dr. Melicher Ferencz a honvédség képviselőjét György Pál urat éltették. Imádi úr Frideczky úrra is szép felkészítést mondott.

Gr. Gyürky Ábrahám főispán e hó 19-én Losonczon volt, hol a reformatus egyház közgyűlésén, melyen a zsaluti törvények alapján az újjászervezkedés ment véghe, elnökölt.

Piknik. A keserves bójti napokban azon jó ötletet támadt a b. gyarmati fiatalok több kitűnő tagjának, hogy pikniket rügtönöz a megyeház nagytornyában márczius hó 3-án. Az eszme sűrű pártolásra talált, s már eddig több mint 28 család ígérkezett a részvételre.

Buxbaum Ignác helybeli táncztanító márczius hó 3-án tartja az idei tánczpróbáját a „balassa“ vendéglő táncztermében. — Míg a farsangon ugyancsak szűkiben voltunk a mulatságoknak, addig most a bójti hetekben, két multság is kijut egy napra, t. i. a piknik és a tánczpróba. Mi azt hisszük, hogy egyik a másikat nem rontja meg, s mindkét multság sikeresül fog.

Operai előadás Losonczon, melyet az ottani katonai tisztikar rendezett. A darab címe „Leonardo és Blandine“ zenéjét szerző Mágoe Ferencz. A helybeli lapok elismerőleg nyilatkoznak a hangversenyéről, s kiemelik Hudecz Mikánét, ki kellemes hangja és szép játéka által kitűnt. A L. és V. igen tapintatosan érezteti, hogy a programmba (szerintünk is) magyar részletet is kellett volna felvenni.

Plachy József megyénk egyik főszolgabíráját ismét súlyos csapás érte, — elvesztvén 3 éves kis gyermekét.

A helybeli polgári iskola s állami népiskola tanfolyamát a maga körében s a tanulók között Arany-szoborra 36 frtot gyűjtött, mely összeg a kir. tanfelügyelőség útján a magyar földhitelintézetnek megküldött. Midőn ezt örömmel hoztuk nyilvánosságra, egyúttal felhívjuk a vidéki tanító urakat e nemes példa követésére.

Jótekonyság. A b. gyarmati takarékpénztár múlt évi tisztanyereményéből az alapszabályok értelmében játékos célakra jutott 567 frt 20 krt. következőleg osztá fel: az 1848-49 honvédek menházára 30 frt.; a nógrádmegyei gazdasági egyesületnek 50 frt.; a helybeli polgári iskola felszerelvényeire 100 frt.; a helybeli állami, kath., evang. és izraelita elemi népiskola szegény tanulóinak 100 frt.; a helybeli kiedel-óvoda alapítójához 100 frt.; a helybeli iparos iskola szegény tanoncainak 50 frt.; a helybeli dalegyletnek 20 frt.; a győri és győrvideki vízkárosultaknak 50 frt.; a helybeli szegény árvák takarékpénztárilag kezelt segélyző tőkéjéhez 67 frt 20 kr., be nem számítva az évközben adott összegeket és pedig a helybeli tűzoltó egyletnek adott 50 frtot, a tiroli vízkárosultaknak 10 frtot s a szegény gyermekek felruházására 5 frtot.

A b. gyarmati dalegylet folyó évi február hó 10-én rendezett estélyének összes bevételé 22 frt 50 kr., melyből 152 frt 14 kifizetése után maradt tiszta jövedelem 30 frt 36 kr a felülfizetésekkel együtt, melyhez hozzájárultak: id. Nagy Mihály ur 2 frt 50 krral, Kacsokovics Iván ur 1 frt 50 krral, Wladar Miksa ur 1 frt 50 krral és N. N. 1 frttal.

Gyászhlr. Aray József közéletünk egyik kedvelt veterán alakja, Vácson életének 72-ik évében elhunyt. A boldogult 60 évig jegyzősködött Nógrádmegye több községében s érdemeinek elismerésül ő felsége a koronás arany érdem kereszttel tüntet ki; 1848-ban s 1861-ben képviselő jelölt is volt. Múlt évben költözött Vácsra, hogy öreg napjait ott töltsse nyugalomban, míg a halál hirtelen kiragadta őt. Temetése f. hó 5-én volt meleg részvét mellett. Koporsójára a váci egyesült kaszinó kör egy szép selyem szalagos koszorút helyezett.

A b. gyarmati takarékpénztár részvénytársulat Reményfy József elnök vezetése mellett f. hó 18-án a d. órákban tartotta meg közgyűlését. Az igazgatóság jelentése, mérleg s telt intézkedései köztötszében részestülvén, elfogadtattak. Kövy Tivadar intézeti jegyző a nyugdíjazandó tisztviselők sorába felvétetett. Molnár György intézeti pénztárnok fizetése 200 frttal javítottatott. Silberer A. és fia intézeti becsüs fizetés emelési kérelme tekintetbe nem vétetett. Élénk eszmecsere fejlődött ki az igazgatóság által tervezett építkezés tekintetében. Voltak, akik biztonsági tekintetből az intézetet továbbra is székháza emelotén kívánták fenntartani, s mások a lépcső átalakítása nehézségeit tekintetbe véve, az intézet helyiségét a földszintre ohajtották áthelyezni. Végül a közgyűlés mindkét irányban tervezett készítettését rendelte el, s ha 1000 frtból az átalakítás fedezhető, az eszre annak foganatosítására az igazgatóságot felbatalmazta. Az alapszabályok 90 §-ának d) pontja indítványozta, hogy két aláírású váltó is leszámoltathassék. Ezen indítványa az igazgatóságnak Herczföld László ellenzése és különvéleménye dacára is az összes részvényesek által elfogadtatott. Ezzel Kondor József ur indítványára a közgyűlés Reményfy József elnöknek a tapintatos vezetésért, Harmos Gábor igazgatónak fíradhatlan tevékenységéért és a tiszti karnak buzgóságaért köszönetet szavazott.

A b. gyarmati jogászegylet f. hó 19-én az esti órákban megtartotta közgyűlését és a b. gyarmati kaszinó egyesület védnökségét szövetkezés alakjában egyhangulag elfogadta. E kérdésben élénk eszmecsere fejlődött ki, melyben Harmos Gábor, Török Zoltán, dr. Berezel Henrik, Bodnár István, Piróth Károly, Garra Jenő, Farkas Ferencz és Kövy Tivadar vettek részt. A zárszámadások és költségelőirányzat megvizsgálván, helyesnek találtatott és elfogadtatott. Évi tagdíj 2 frt állapítottatott meg. Kövy Tivadar a titkárral együtt lemondván, előbbnevezett kérte a közgyűlést, hogy az évben a díszes elnöki állásra a bírói karból választassék meg valamely egyleti tag; mégis a közgyűlés elnökké Kövy Tivadar ügyvédet, alelnökké Guram Jenő bíró, gazdává Farkas Ferencz ügyvédet, titkárrá dr. Berezel Henrik ügyvédet, pénztárnokká Kacsokovics Jenő alügyészt, választmányi tagokká Madách Károly alispánt, Harmos Gábor főjegyzőt, Török Zoltán aljegyzőt, dr. Melicher Ferencz kir. ügyészt, Piróth Károly bíró és Bodnár István ügyvédet. Póttagokká Balás József, Reményi Károly és Vannay Ignác ügyvédek választotta meg. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A közcsók. A nógrádmegyei tanítóegylet b. gyarmati körre a legközelebb megtartott gyűlésen Zelenka János állami tanító indítványára a következő határozatot hozta: „Tekintettel arra, hogy a b. gyarmati kör területén számos r. kat. kántortanító köztudomás szorint a néptanítói állás szegényére és gyalázatára a szolgai meghunyászkodás oly fokára süllyed, hogy nem állai a plébánosoknak kezét csókolni: a közgyűlés e felett mely megbotránkozásának ad kifejezést s rosszallásának nyilvánítása mellett kimondja, hogy az ilyen szolgalelkű emberek nem tartja érdemeseknek a tanítói cím viselésére.“

A losonczyi casinó egylet Pokorny Gusztáv ur elnöklété alatt f. hó 16-án tartá rendes évi közgyűlését a casinó díszes termében igen szép érdeklődés mellett. Az egylet pénztári állapota a számadás szorint 2004 frt 69 kr, kiadása 1949 frt 97 kr, maradvány 54 frt 72 kr. Hátralék 592 frt 72 kr. A költség előirányzat 2311 frt. A régi tisztikar újból megválasztatott.

A losonczyi veres kereszt egylet február hó 7-én tartá közgyűlését Kovács Sándorné, Smidt Albertné és Alk György elnöklété alatt. Az egyletnek 20 alapító, 258 rendes; 3 rendkívüli és 19 pártoló tagja van. A tagok összes száma 300. Bevétel volt 985 frt 74 kr, kiadás 795 frt 21 kr, maradvány 190 frt 53 kr. Tőkeösszeg 604 frt 6 kr. A leköszönt Ambrus Mór titkár helyébe, kinek több évi hasznos működésért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott, Snoff János választatott meg, valamint a választmány is, melyből sorolás útján több tag kilépett, újabb választással kiegészítetett. Az anyagi eredményekből látszik, hogy ezen egylet szépen virágzik.

A kassai iparkamara a polgári iskoláról. A kamara évek hosszú során át tett észleletek után azon meggyőződéshez jutott, hogy a polgári iskolák jelen szervezetükben, a gymnasiumok és reáliskolák mellett félig meddig középtanodai tantervükkel teljesen haszonvehetetlen intézetek, melyek önálló kenyérkeresetre fílig művelt, tudákos, tökéletlen embereket nevelnek, kik legtöbb esetben az iparos és kereskedői pályát mint „tudományos uivaujokon“ alóli foglalkozást megvetik és arra semmi szin alatt sem vállalkoznak, kik nagyzási hőbortól vezéreltetve, tekintélyes hivatalnoki állomásokra reflektálnak és ezeket soha

el nem nyervén, szűlőik terhére esnek és mint kereséptelen proletárok vogetálnak a társadalomban; indítványozza, s a miniszterhez felterjesztetni kéri: 1. Hogy a polgári iskolák V. és VI. osztálya szűrtet tessenek meg. 2. A polg. iskolák négy első osztálya tanterve gyökeresen változtassék meg, hogy az előkészítő osztálya legyen azoknak a) kik a kereskedelmi középtanodába készülnék, b) kik a budapesti középipartanodát látogatják, c) kik a felállítandó ipari tanmühelyekbe mintá iparosokká, munkavezetőknek lenni kívánnak és végre d) kik közvetlenül kereskedő és iparos pályára lépni kívánnak. Az így átalakított polgári iskolával kapcsolatban állíttassék egy három osztályú közép kereskedelmi iskola; állíttassanak külön ipari tanmühelyek u. m. asztalos, műcsizergályos és műsaragó, mulakatos, kép- és kőfaragó tanmühelyek és egy kerami iskola.

Balgaságok. Szécsényben Sz. V. találkozik B. albiró úrral, s dícsérkedve mondja, hogy Varbón legközelebb pósta állomás szorvezetett. De ez nem elég — nygmond — jön idő, mikor járásbírótságot is kapunk. B. úr egyet mosolygott, s azt mondta rá, hogy ő elmegy oda járásbírónak, Varbón ugy is elég legelő és viz van. Ugyancsak B. albiró úrral történt az az eset, hogy mikor a törvényszéki elnök a szokásos évi vizsgálatot a járásbírótságnál teljesítette, azt kérdezte B. albirótól, hogy eddig mivel foglalkozott. B. albiró ur erre azt válaszolta, hogy gyilkossággal, emberöléssel, gynyogatással, lopással sikkasztással . . .

Gyilkos férj Verőczen. Ifj. Liphardt verőczei gazda f. hó 13-án össetűzött ipájával, ki azazl fenyegette őt hogy a nála levő ökröket olveszi tőle. E miatti elkeseredésben haza ment s felbőszülve ökreit agyonveré, s mikor felesége a brutális tetto miatt össet veszett vele, felbőszültségében őt is úgy találta megütöni, hogy a szegény asszony holtan röggyött össze.

Tűz. B. Gyarmaton az ő pósta-utczában f. hó 20-án a szegény özvegy Balásné háza égett el. A szeles idő a perjét a városi kórház tetőjére hordta, úgy hogy az 2 helyen gyulladt meg, s ha tűzoltóink oda nem sietnek, ez is elhamvadtt volna.

Tűz Kosdon. A múlt héten Szabó János és Tóth István házait pusztította el a tűzvész Kosdon. Ugy látszik, hogy a tűzbiztonsági állapotokra nem nagy gondot fordít a község népe s könnyelmű gondatlanságának gyakran megadja az árát.

Piaczi árak B.-Gyarmaton.

1883. évi február 19-én.

Egy méter mássai:

Tisztabuza	8 frt -- kr. -- 7 frt 80 kr.
Rozs	6 frt 30 kr. -- 6 frt 20 kr.
Arpa	6 frt 80 kr. -- 6 frt 70 kr.
Zab	6 frt 80 kr. -- 6 frt 60 kr.
Kukoricza	5 frt 40 kr. -- 5 frt 30 kr.

Jegyzette: Szekcsen János.

Felelős szerkesztő:

Horváth Danó.

HASZONBÉRBEADÁS.

Losoncztól három óra járásnyira Korna községben egy — alkalmas lakházzal s gazdasági épületekkel felszerelt, szántóföldből, rétből, erdei és másféle legelőből álló — majorságbirtok 1883. évi szeptember 30-ikától haszonbérbe kiadandó. A haszonbéri feltételekről tulajdonosnőtől Losonczon Nagybég-utczán Pokorny-féle házban lakáson tudomás szorvezhető és vele a szerződés megkötölhető.

2802—882. szám.

3—2

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A szécsényi kir. járásbírótságot mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. Államkincstár végrehajtónak, Lovasényi Géza végrehajtást szorvező elleni 1247 frt 86 kr. tőkekövetelés és ennek járuléka iránti végrehajtási ügyben a szécsényi kir. járásbírótságot területén levő szécsényi 663. számú tjkv. be A I. 1—2 sorazám alatti szellérség mely áll ház, beltelek és kertből, egy egy darab a görbe földi dűlőben fekvő szántóföldből, az Árverést 2030 frtban ezonnal megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi ápril hó 28-ik napján délelőtti 10 órákor a szécsényi kir. járásbírótságot mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségébe megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlant becsárának 10 száztőlját készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3533. sz. a. költ. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt értékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírótságnál előlegesen elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szécsényben a kir. járásbírótságot mint tjkvi hatóságnál 1882. évi december hó 20-án.

Érczkoporsó raktár.

Bécsben készült gyári, valamint saját készítményű érczkoporsók minden nagyság és kiállításban 10—100 frtig, valamint temetkezési eszközök kaphatók:

A N I N G E R N Á N D O R N Á L

Balassa-Gyarmaton.

4 - 3

P á l y á z a t.

Balassa-Gyarmat város által fenntartott kisedővodánál, egy 600 frt évi fizetés, dajkatartásra megalapított 60 frt bér, szabad lakás, fűtésre 10 öl tűzifa illetményével összekötött kisedővelői állomás betöltendő lévén, felhívtnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, miszerint életkoruk, képesítésük, erkölcsi magukvisellete, nyelvismeretük, esetleg eddigi alkalmaztatásuk kitüntetésével felszerelt s kellőleg bölgyezett kérvényüket folyó évi május hó 1-ig a városi képviselő testülethez intézve nyújták be.

B.-Gyarmat 1883-ik évi február hó 1-én.

Buriusz Mihály,
városi bíró.

2—1

Árverési hirdetemény.

Melylyel közhírré teszem, hogy v. b. Spitzer A. losonczyi bőr és anyagszer kereskedő csődtömegéhez tartozó összes 14,000 frtra becsült boltcizkék és bútoraí Losonczon az üzlethelyiségben folyó évi február hó 27-én és a következő napokon reggeli 9 órakor Kovács Ferencz losonczyi kir. közjegyző által megejtendő nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett becsáron alul is el fognak adatni.

B.-Gyarmat 1883. február 20.

1 1

Bende Gyula,
mint csődtömeg gondnoka.

M e g h í v á s.

A „Takarék és Hitelintézet” részvénytársulat B.-Gyarmaton folyó 1883. évi február hó 28-án délelőtti 10 órakor saját helyiségében

évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. cz. részvényesek czennel meghívtnak.

Közgyűlési tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése az elmúlt üzletév mikénti folyása s eredményéről.
2. Az 1882-ik évi forgalom, mérleg s általán a zárszámadások előterjesztése.
- A felmentvény megadása.
3. Az osztalék felőli intézkedés.
4. Határozathozatal a részvényekre való további befizetés tárgyában.
5. A felügyelő bizottság megválasztása 3 évre.
6. Az alapszabály 53. § ában foglalt egyéb rendes közgyűlési teendők.

J e g y z e t. A részvényesek azon részvényeiket, melyek alapján a közgyűlésen szavazati jogukat gyakorolni kívánják, tartoznak az alapszabályok 50-ik § a értelmében 8 napon belül a közgyűlés napja előtt az intézet pénztáránál letenni, vagy pedig a közgyűlés megnyitásaánál felmutatni.

Kelt B.-Gyarmaton, 1883. február hó 6-án.

Gróf Forgách Antal,
társulati elnök.

629—853. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A b. gyarmati kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Horozfeld József mint Szabó Rudis engedményese végrehajtatónak Sívó Ferenczhez száll. Szabó Katalin végrehajtatást szennedő elleni 68 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtatási ügyében a b. gyarmati kir. törvényszék területén lévő a borsos berinkei 270. sz. tlkvi I. 1—8 soroz. alatt foglalt házról és 149. kültelekéről, valamint a f. l. soroz. 156. hrsz. pin-czéből alperest illető egyötöd részre, azoa feltétellel, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 163. § a értelmében ezen árverés által a 3739—82. iktató szám alatt Kovács Voron jvára bökbelezott özvegyi jog nem érintetik, 935 frtban czennel megállapított ki-kialtási árban elrudolte, és hogy a tennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi május hó 8-ik napján délelőtti 10 órakor Borsos-Berinke község házánál megartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverési számköszök tartoznak az ingatlan 935 frt becsárának 10 száztoliját vagyis 93 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1891. évi LX. t. cz. 42 § ában jelzett árfolyammal azámított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt ovadékköpes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átazolgaltatni.

Kelt B.-Gyarmaton 1883. évi február hó 3-ik napján t. n. A b. gyarmati kir. törvénzék mint tlkvi hatóság.